Tampereen ammattikorkeakoulu

Kestävyys-raportti 2025

3.6.2026

Sisällys

Esipuhe 3
Vastuullisuuden johtaminen 4
Raportin rajaus ja tiedonkeruu 4
Hallinto, johtaminen ja valvonta 5
Kestävyyteen- ja vastuullisuuteen liittyvä seuranta 6
Strategia 7
Sidosryhmät 10
Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet 12
Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki 13
Toimet ja resurssit 13
Luontovaikutukset ja niiden arviointi 14
Veden- ja energiankulutus sekä energialähteiden yhdistelmä 14
Luonnonvarojen käyttö, kierrätys ja jätehuolto sekä muut päästöt 18
Olennaisten riskien ennakoidut taloudelliset vaikutukset 19
Sosiaalinen vastuu 20
Henkilöstö 22
Opiskelijat 24
Tavoitteet ja toimenpiteet 24
Vaikuttamismahdollisuudet 29
Koulutuksen kädenjälki 31
TKI-toiminnan kädenjälki 33
Yhteenveto ja kehittämistarpeet 35

Esipuhe

Tervetuloa tutustumaan Tampereen ammattikorkeakoulun vuoden 2025 kestävyysraporttiin.

Kestävyys ja vastuullisuus ovat TAMKin toiminnan keskeisiä lähtökohtia. Ne näkyvät koulutuksessa, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa, palveluissamme sekä tavassa, jolla toimimme yhdessä henkilöstön, opiskelijoiden ja kumppaneidemme kanssa. Kestävyystyö ei ole erillinen kokonaisuus, vaan osa kaikkea toimintaamme ja päätöksentekoamme.

Vuoden 2025 aikana olemme kehittäneet erityisesti kestävyyden johtamista, arviointia ja raportointia. Olimme ensimmäisten ammattikorkeakoulujen joukossa julkaisemassa Arenen yhteiseen kehittämistyöhön perustuvaa CSRD-johdannaista kestävyysraporttia. Samalla olemme vahvistaneet yhteistyötä kumppaneidemme kanssa ja rakentaneet yhteistä ymmärrystä siitä, miten korkeakoulut voivat edistää kestävää kehitystä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Konkreettisia edistysaskeleita saavutettiin myös omassa toiminnassamme. TAMKin tila- ja kiinteistöpalvelut läpäisivät Ekokompassi-auditoinnin toistamiseen, ja henkilöstötutkimuksen tulokset osoittivat myönteistä kehitystä vastuullisuuden, yhdenvertaisuuden ja työyhteisön toimivuuden kokemuksissa. Erityisen ilahduttavaa on, että henkilöstö kokee aiempaa vahvemmin tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi osana yhteisöämme.

Syksyllä järjestetty SDG-lippupäivä toi näkyväksi sen monipuolisen työn, jota TAMKissa tehdään kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi. Tapahtuma osoitti, että vastuullisuus rakentuu lukuisista teoista ja osaamisesta eri puolilla korkeakouluyhteisöä.

Vuoden lopussa osallistuminen ammattikorkeakoulujen yhteiseen kestävyyden ja vastuullisuuden kypsyystasoarviointiin tarjosi meille arvokasta ulkopuolista näkökulmaa. Arvioinnin perusteella kestävyyden johtamisen ja hallinnan rakenteet ovat TAMKissa vahvoja. Samalla tunnistimme mahdollisuuksia hyödyntää kerättyä tietoa entistä systemaattisemmin toiminnan kehittämisessä. Tämä työ jatkuu osana kestävyystiekartan päivittämistä yhdessä Tampereen yliopiston kanssa.

Kestävyystyö on ennen kaikkea yhteistyötä. Kiitän henkilöstöämme, opiskelijoitamme ja kumppaneitamme sitoutumisesta vastuullisemman tulevaisuuden rakentamiseen. Jokainen teko vie meitä kohti korkeakoulua, joka toimii kestävällä tavalla ihmisten, yhteiskunnan ja ympäristön parhaaksi.

Tampereella 3.6.2026

Mika Hannula
Professori, TkT, ST h.c.
Rehtori, toimitusjohtaja
Tampereen ammattikorkeakoulu

Vastuullisuuden johtaminen

Raportin rajaus ja tiedonkeruu

Tässä raportissa tarkastellaan TAMKin koulutuksen, TKI-toiminnan, hallinnon ja tukipalvelujen sekä kampusten toimintaa. Tarkoituksena on raportin kautta tarjota kattava kuva TAMKin kestävyystoiminnasta läpileikkaavana osana toimintaa. Alihankintaketjujen kestävyys ja vastuullisuus rajataan tarkastelun ulkopuolelle. Raportin tiedot perustuvat TAMKin omiin tietojärjestelmiin, kuten henkilöstö-, koulutus-, talous-, projektinhallinta- ja matkahallinnon järjestelmiin. Osa tiedoista on koostettu ammattikorkeakoulun muusta dokumentaatiosta tai kerätty esimerkiksi haastattelujen avulla.

Raportoinnin sisältöä ei ole varmennettu ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta, vaan raportoinnin oikeellisuus varmistetaan sisäisellä laadun- ja riskienhallinnalla. Raportoinnin keskeiset tulokset julkaistaan erikseen ammattikorkeakoulun verkkosivuilla saavutettavuuden periaatteiden mukaisesti suomeksi ja englanniksi. Raportin rakenne on ESG-raportoinnin mukainen sisältäen lisäksi koulutuksen ja TKI-toiminnan kädenjäljen vahvistamisen mittareita. Kestävyysraportointimalli on luotu yhdessä suomalaisten ammattikorkeakoulujen kanssa vuosina 2024–2025 ja sen sisältö tarkastetaan ja päivitetään tarpeen mukaan vuosittain. Yhtenäisen raportointimallin tarkoituksena on tuottaa vertailukelpoisia tietoja korkeakoulujen välillä ja tukea vertaisoppimista. YK:n SDG Accordin jäsenenä TAMK raportoi vuosittain myös SDG Accordin raportointijärjestelmän kautta.

Raportin tulokset on käyty läpi kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmässä sekä esitelty TAMKin johtoryhmälle (TAMK-jory) ennen niiden julkaisemista.

Hallinto, johtaminen ja valvonta

TAMK on osakeyhtiö, jonka omistavat Tampereen korkeakoulusäätiö (87 %), SASKY koulutuskuntayhtymä (9 %), Ikaalisten kaupunki (1,5 %), Ylöjärven kaupunki (1,5 %), Tampereen Musiikkiopiston säätiö (0,5 %) ja Tampereen Talouskouluyhdistys (0,5 %).

TAMKin organisoinnista ja johtamisesta sekä toimielinten vastuista, tehtävistä ja päätösvallasta säädetään johtosäännöllä. Lisäksi vararehtoreiden, johtajien ja päälliköiden päätöksentekovallasta sekä toiminnan ja hallinnon järjestämisestä määrätään ammattikorkeakoulun säännöissä ja ohjeissa, mm. talous-, henkilöstö- ja tutkintosäännöissä sekä hyvän hallinnon periaatteissa. Ammattikorkeakoulun toiminnan kehittämisestä ja suunnittelusta vastaavat hallituksen ja rehtori, toimitusjohtajan lisäksi TAMKin johtoryhmä, koulutuksen johtoryhmä, TKI-johtoryhmä sekä muut korkeakoulun toiminnan kannalta tarpeelliset tiimit ja työryhmät. Esimerkiksi laadunhallintaa koordinoi henkilöstön ja opiskelijoiden edustajista koostuva laatutyöryhmä.

TAMKin johtoryhmä vastaa siitä, että johtaminen on TAMKin hallituksen ja strategian linjausten mukaista, TAMKia johdetaan johtosäännön sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden edellyttämällä tavalla ja strategian toimeenpanoa johdetaan asetettujen mittareiden tulosten perusteella niin, että tavoitteet saavutetaan. Johtoryhmä huolehtii myös siitä, että TAMKia johdetaan sen kokonaisedun mukaisesti eri vastuualueiden tarpeita yhteensovittaen, sekä yhdenmukaisesta ja tasapuolisesta päätöksenteosta koko organisaatiossa.

Johtoryhmän asettama kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmä edistää kestävyysnäkökulman integroimista prosesseihin ja yksiköiden toimintaan sekä vastaa seurannasta ja raportoinnista. Ryhmässä on edustus kaikista TAMKin keskeisistä palveluista, opiskelijakunnasta sekä vuoden 2025 alusta osaamisyksiköistä. Vuoden 2025 aikana ryhmän toimintaa ohjasi TKI-vararehtori.

TAMKin johtoryhmä hyväksyy kestävyys- ja vastuullisuusryhmän esittelyn pohjalta koko ammattikorkeakoulua koskevat asiat sekä päättää ammattikorkeakoulun sitoutumisesta erilaisiin kestävyysaloitteisiin. TAMKissa ei toistaiseksi ole ollut käytössä kestävyyteen liittyvää palkitsemisjärjestelmää tai palkkioperusteista aloitetoimintaa.

Koulutuksen kestävyyden kehittämiseen liittyviä asioita valmistellaan koulutuksen kehittämistiimissä ja päätökset koulutuksen johtoryhmässä. TKI-toiminnan kehittämiseen liittyvät asiat puolestaan käsitellään TKI-johtoryhmässä. Kestävyys- ja vastuullisuustoiminnan kehittämislinjauksista keskustellaan myös suoraan vararehtoreiden kanssa. Vuoden 2025 aikana TAMK-jorylle esiteltiin ehdotus TAMKin vastauksista Arenen kestävyyden ja vastuullisuuden kypsyystasoarviointiin. Kestävyys- ja vastuullisuustoiminnan kehittämisestä keskusteltiin vararehtoreiden ja palvelujohtajan kanssa. Korkeakouluyhteisön yhteisen kestävyystiekartan päivittämisestä

informoitiin TAMK-jorya ja asia vietiin TAMKin ja Tampereen yliopiston rehtoraateista koostuvaan TUNI-yhteisrehtoraattiin (vuoden 2026 alusta Korkeakoulukonsernin yhteistyön johtoryhmä).

TAMKin toimintaa ohjaa opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) kanssa tehtävä nelivuotinen sopimus. Sopimuskaudella 2025–2028 OKM edellyttää korkeakouluilta, että niiden toiminta edistää yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemista, kestävää kehitystä ja kaksoissiirtymää. Samoin sitä, että korkeakouluja johdetaan hyvin, työ- ja opiskeluhyvinvointiin panostetaan ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä huolehditaan systemaattisesti. Ammattikorkeakouluilta odotetaan myös hiilineutraaliuteen tähtäämistä vuoteen 2030 mennessä. TAMK on sopimuksessaan sitoutunut edistämään kestävyyttä ja vastuullisuutta laaja-alaisesti, ja käynnistämään uusia hankkeita yhdessä yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Osana vastuullisuutta keskeistä on yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden vahvistaminen sekä TAMK-yhteisön hyvinvoinnin tukeminen. Toteutus tapahtuu kokoamalla kattavia teemoja ja toimenpiteitä (mm. liikunta, kulttuuri, tapahtumat) TAMK United -konseptin alle.

TAMK edistää kestävyys- ja vastuullisuusasioita myös yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Yliopiston kestävyys- ja vastuullisuusryhmässä on kaksi TAMKin edustajaa, joista toinen edustaa TAMKin kestävyys- ja vastuullisuusryhmää ja -toimintaa kokonaisuudessaan ja toinen kiinteistöpalveluja. Yhteistyö on vahvaa erityisesti kestävyys- ja vastuullisuusviestinnässä sekä hiilijalanjälkilaskennassa.

Kestävyyteen- ja vastuullisuuteen liittyvä seuranta

TAMKissa käytetään kestävyyden ja vastuullisuuden johtamisessa ja edistymisen arvioinnissa systemaattisia seurantamenetelmiä, kuten erilaisia itsearviointeja ja ulkoisia arviointeja, osana laadunhallintaa tuotettua tietoa. Raportoinnissa käytetyt tietolähteet on mainittu soveltuvin osin aina raportoinnin yhteydessä. TAMKissa ei ole erillistä due diligence -prosessia.

Raportin ovat koostaneet kestävyys- ja vastuullisuusryhmän jäsenet yhdessä laadunhallinnan ja toiminnanohjauksen asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi on hyödynnetty eri yksiköiden asiantuntijoiden osaamista. Raportointiin tarvittavat tietopyynnöt on tehty kevään 2026 aikana Arenen yhteisen raportointipohjan mukaisessa laajuudessa ja näistä on koostettu yhtenäinen tekstikokonaisuus. Raportin laadinnassa on hyödynnetty myös Arenen loppuvuodesta 2025 toteuttaman kestävyyden ja vastuullisuuden kypsyystasoarvioinnin itsearvioinnin tuloksia.

Kestävyysraportoinnin tuloksia ja sisältöä on käsitelty kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmässä, joka toimii myös yhtenä kestävyysraportoinnin havaintojen laatua varmentavana elimenä. Raportoinnin tulokset on esitelty myös TAMKin johtoryhmälle, joka hyväksyy kestävyysraportin

julkaistavaksi. Osana kestävyysraporttia raportoidaan mittareiden ja tietolähteiden epävarmuudet ja mahdolliset muutokset aiempiin raportointikausiin verrattuna silloin kun se on mahdollista.

Strategia

Ammattikorkeakoulun liiketoimintamalli perustuu työelämän ja yhteiskunnan osaamisen ja kehittämisen tarpeisiin. Toiminta tapahtuu osittain valtion säätelemillä markkinoilla, osin täysin avoimilla ja kilpailuilla markkinoilla. Tulot perustuvat tuloksiin (output/performance), jotka rahoitetaan valtion, ulkoisesti rahoitetun TKI:n ja myydyn koulutuksen kautta. Ammattikorkeakoulu on voittoa tavoittelematon yritys, ja mahdollinen voitto tulee käyttää ainoastaan korkeakoulun toimintaan.

TAMKin strategia määrittelee toimintamme tarkoitukseksi uuden osaamisen tuottamisen työelämään. Tahtotilamme on monialaisena työelämäkorkeakouluna tuottaa parasta ammatillista korkeakoulutusta ja innovaatioita. Arvoihimme kuuluu globaali vastuunkanto, moninaisuuden kunnioittaminen, aktiivisuuden, oppimisen ja osaamisen arvostaminen sekä menestyminen yhdessä tekemällä. TAMKin kestävä kehitys ja vastuullisuustyö pohjautuvat YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin sekä Arenen Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali korkeakoulu -ohjelmaan.

Tampereen korkeakouluyhteisön kestävyys- ja vastuullisuustyötä on linjattu vuonna 2021 julkaistussa kestävän kehityksen tiekartassa 2030. Syksyllä 2025 todettiin tiekartan uudistustarve, ja siihen liittyvää uudistustyötä on tehty rinnakkain tämän raportoinnin kanssa. Tiekartan hyväksyminen tapahtuu vasta syksyllä 2026.

Kestävän kehityksen tiekartan uudistamistarve

Tiekartan uudistamistyö käynnistyi, koska osa tavoitteista oli jo saavutettu ja osa oli näkökulmaltaan vanhentunut. Viimeisten vuosien aikana nimittäin kestävyyden ja vastuullisen käsitys on myös korkeakouluissa laajentunut. Alla on kuvattu päivitystarvetta tarkemmin.

Tavoitetila 2030 (suluissa saavuttamiseen liittyviä mittareita tai tavoitteen vanhentumiseen liittyviä näkökulmia).

Opetus ja jatkuva oppiminen

- Kestävä kehitys on osa kaikkia tutkintoja ja oppimistavoitteet on tunnistettu opetussuunnitelmissa (tavoite saavutettu vuonna 2024 käyttöön otettujen opetussuunnitelmien kautta)
- Jokaisella opiskelijalla on ymmärrys kestävästä kehityksestä ja edellytykset rakentaa omalla osaamisellaan hiilineutraalia tulevaisuutta. (AVOP 2025: noin 75 % opiskelijoista antoi arvosanan 5–7 (max 7) kestävän kehityksen osaamisen lisääntymiselle ja motivaatiolle edistää kestävää kehitystä työelämässä.

Tutkimus ja TKI

- Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen tähtäävät näkökulmat ja hiilineutraalisuus otetaan huomioon kaikkien hankkeiden suunnittelussa. (Tämä sanoitus on vanhentunut; on tarvetta tarkastella kestävyyttä entistä laajemmin)
- Tutkimushenkilöstö osallistuu aktiivisesti kestävän kehityksen edistämiseen yhteisössä. (Tarve tuoda esille vahvemmin ammattikorkeakoulujen näkökulmaa).

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

- Korkeakouluyhteisön tuottamaa tutkimusta sovelletaan paikallisesti, kansallisesti ja globaalisti ilmastotoimissa. (Tämä on liian kapea, ilmastotyöhön keskittyvä sanoitus.)
- Toimimme esimerkkinä muille. Asiantuntijat ja opiskelijat toimivat yhteiskunnassa kestävää kehitystä ja hiilineutraaliutta edistäen. (Tämä on liian kapea, ilmastotyöhön keskittyvä sanoitus.)

Korkeakouluorganisaatiot

- Korkeakouluyhteisö on hiilineutraali (nettonolla), hiilijalanjäljen seuranta on automatisoitu. (Ymmärrys hiilineutraaliudesta on muuttunut. Nettonollan tavoittelu on korkeakouluissa epärealistista.)
- Yhteisö on kehittänyt toimintaansa, vähentänyt päästöjään ja integroinut hiilineutraaliuden tavoitteen osaksi kaikkea toimintaa. (Tämä on vanhentunut, hiilineutraaliuteen keskittyvä sanoitus.)

Tiekartan päivityksessä huomioidaan nämä kehitystarpeet sekä korkeakouluyhteisön tarpeet ja tavoitteet kestävyystyölle.

Kestävyystyön vuositavoitteet

TAMKin tasolla tavoitteet strategiaa toteutetaan vuosittaisten TASO-tavoitteiden, -toimenpiteiden ja -tehtävien kautta, ja niiden toteutumista seurataan kolme kertaa vuodessa vuosisuunnittelusalkussa. Vuodelle 2025 tavoitteeksi asetettiin TAMKin aseman vahvistaminen vastuullisena ja hiilineutraalina korkeakouluyhteisönä. Tästä tavoitteesta johdettiin toimenpiteitä ja tehtäviä, joita toteutettiin itsenäisesti yksiköissä. Kestävyystyö eteni näiden tehtävien kautta laajasti TAMKissa. Vuodelle 2026 ei asetettu TASO-prosessissa erillistä kestävyyteen ja vastuullisuuteen liittyvää tavoitetta, vaan kestävyyden ja vastuullisuuden edistäminen on viety osaksi kaikkien yksiköiden perustoimintaa.

Kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmä tunnistaa TAMKin kestävyystyölle vuosittain keskeiset toimenpiteet perustuen korkeakouluyhteisön tiekarttaan, Arenen Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu -ohjelmaan, ohjelman toteuttamista tukevaan Arenen kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmän työhön sekä TAMKin johtoryhmän linjauksiin. Vuodelle 2025 TAMK-jory

linjasi kestävyys- ja vastuullisuusryhmän erityiseksi tehtäväksi osaamisyksiköiden kestävyys- ja vastuullisuusosaamisen esilletuomisen.

Seuraavaan taulukkoon on tiivistetty, miten kestävyys- ja vastuullisuusryhmä edisti Arenen ohjelman tavoitteita sekä TAMK-joryn määrittelemiä tehtäviä TAMKissa vuonna 2025. Aineisto: Kestävyys- ja vastuullisuustyön esittely TAMK-jorylle 16.12.2025 ja TASO-toimenpiteiden toteutumisen kooste.

Taulukko 1. TAMKin kestävyystyön olennaiset toimenpiteet vuonna 2025. Kirjaimet oikeanpuolisessa sarakkeessa: E=Environmental, S=Social, G=Governance, H=Handprint).

Arenen Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali -korkeakoulu ohjelman tavoite	Toimenpiteet
Koulutamme osaajia, jotka edistävät kestävää kehitystä ja torjuvat ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia yhteiskunnassa	Opettajien kestävyysosaamisen tukeminen, mm. osaamismerkit (E,S, Handprint) Opiskelijoiden osallisuus keskusteluissa, edustus KeVa-ryhmässä ja keskustelu Tamkon hallituksen kanssa. (G) SDG Flag Day -tapahtuma, joka toi esille TAMKissa tehtävää kestävyyskoulutusta. (H) AVOP-kyselyssä kestävyysosaamiseen liittyvät kysymykset (G, H).
Tuotamme ratkaisuja kestävyyshaasteisiin, edistämme kestävää kehitystä ja vähennämme ilmastonmuutoksen vaikutuksia	Salkunhallinnan kokonaisuuden kehitystyö edistyi. TKI-salkuissa mukana valitun SDG:n edistämisen väliarviointi ja arviointi hankkeen lopussa. (G, H) Arenen kestävän TKIO-toiminnan kriteereiden keskustelutus PMO:ssa (G, H)
Toimimme taloudellisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti vastuullisina työnantajina	Ensimmäinen kestävyysraportti (G) Kestävän tulevaisuuden osaamismerkit PeKe-merkistöön. (E, S, H) Henkilöstötutkimuksessa kysymyksiä myös kestävyysnäkökulmasta, tulosten arviointi ja toimenpiteet (E, S, G) Uudet julkiset sivut kestävyydelle ja vastuullisuudelle julkaistiin (S, G)
Kohti hiilineutraaliutta 2030; toimimme ekologisesti vastuullisesti	Hiilijalanjälki raportoitu ja viestitty Arenen ohjeistuksen mukaisesti, laskennan automatisointia kehitetty (E, G) Matkustussääntö ja -ohje päivitettiin (E, G) Ekokompassiauditointi läpäistiin (E, G) Täsmennettiin hankintaohjeistusta kestävyyden suhteen (E, S, G)

Sidosryhmät

Ammattikorkeakoulujen ohjaus perustuu vahvaan yhteistyöhön Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Korkeakoulujen arviointineuvoston (Karvi) kanssa. OKM:n strategiset linjaukset ohjaavat ammattikorkeakoulujen toimintaa kansallisella tasolla, kun taas Karvin toteuttamat arvioinnit tarjoavat tietoa koulutuksen ja toiminnan laadun kehittämiseksi. Arviointien tulokset auttavat määrittämään korkeakoulukohtaisia kehityskohteita ja mahdollistavat vertaisoppimisen (benchmarkkauksen) eri ammattikorkeakoulujen välillä.

TAMK hyödyntää Arenen viitekehyksiä ja materiaaleja integroitaessa kestävyysajattelua opetukseen ja TKI-työhön. Näistä tärkeimpiä ovat Arenen geneeriset kompetenssit, joihin kuuluu kestävän kehityksen osaaminen. Arenen kestävän kehityksen työryhmä alaryhmineen ohjaa osaltaan myös ammattikorkeakoulujen yhteistä vastuullisuustyötä. Yhteiset työryhmät ja viitekehykset luovat pohjan ammattikorkeakoulujen väliselle yhteistyölle, joka tukee koulutuksen saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja pitkäjänteistä kehitystyötä. Näin varmistetaan, että koulutuksen laatu ja työelämäyhteistyö vastaavat niin paikallisiin kuin kansallisiin tarpeisiin samalla edistäen kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista.

TAMKin hallituksen jäsenet edustavat monipuolisesti alueellista työ- ja elinkeinoelämää. Lisäksi koulutusalakohtaiset neuvottelukunnat ja Maakuntakorkeakoulutoiminta ylläpitävät vahvaa työelämäyhteyttä. Tärkeimpiin yhteistyökumppaneihin myös kestävyyden näkökulmasta kuuluvat Tampereen yliopisto, Tampereen kaupunki, opiskelijakunta Tamko ja pääkampukselle ravintola- ja kahvilapalvelut tuottava CampusRavita.

TAMK toteuttaa sidosryhmilleen kolmen vuoden välein tutkimuksen, jonka tavoitteena on saada tietoa TAMKista yhteistyökumppanina, kestävän kehityksen toimijana sekä samalla tukea laadunhallintakäytäntöjen kehitystyötä. Viimeisin sidosryhmätutkimus tehtiin syksyllä 2024. Sen mukaan sidosryhmät näkivät TAMKin imagoltaan ennen kaikkea työelämän tarpeisiin vastaavana (keskiarvo 4,1 asteikolla 1–5), houkuttelevana kumppanina (4,0), vastuullisena (3,9) ja kansainvälisenä toimijana (3,8). Alimmiksi jäivät ennakointikykyisyyden (3,4) ja ketteryyden (3,4) arviot.

Vuonna 2025 TAMK tilasi myös Luottamus & Maine -tutkimuksen, johon sen tietoja on koottu jo useina vuosina. Tutkimuksessa selvitetään mm. sitä, miten vastaajat näkevät – toimiiko TAMK oikein ja vastuullisesti ottaen huomioon vaikutuksensa ympäristöön ja yhteiskuntaan. TAMK sai tässä hyvän tuloksen, 3,62 asteikolla 1–5, jossa 5 on paras. Tulos on linjassa aikaisempien vuosien tuloksiin.

Kansallisten sidosryhmien ohella TAMK pyrkii edistämään kestävyyttä myös kansainvälisissä verkostoissa ja kahdenvälisten kumppanuuksien kautta. Vuodesta 2025 alkaen TAMK on toiminut Uninovis-allianssissa. Allianssin toimenpiteisiin sisältyy kestävien kampusten kehittäminen ja yhteisen kestävyysraportoinnin kehittäminen, johon liittyvää työtä TAMK vetää. Vuoden 2025 aikana kerättiin pohjatietoa kestävyyden ja vastuullisuuden johtamisesta ja teeman tunnettuudesta partnerikorkeakouluissa sekä käynnistettiin yhteiseen raportointiin tähtäävä työskentely.

Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

TAMK ei ole tehnyt erillistä olennaisuusarviointia tai kaksoisolennaisuusanalyysia omille sidosryhmilleen. Jatkuva vuoropuhelu eri intressi-, kumppani- ja asiakastahojen kanssa varmistaa, että kumppaneiden näkemykset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa pitkälläkin aikajänteellä. Lisäksi TAMKin toiminta pohjautuu aktiiviseen toimintaympäristön seuraamiseen ja analysointiin sekä kattavan liiketoimintatiedon hyödyntämiseen.

Suomen ammattikorkeakouluilla on paljon yhteisiä sidosryhmiä. Ammattikorkeakoulut suunnittelevatkin yhteisesti toteutettua, kansallisille sidosryhmille suunnattua kaksoisolennaisuusanalyysiä. Tästä analyysista on hyötyä jokaisen ammattikorkeakoulun toiminnalle ja kestävyystyön kehittämiselle. Samoin tämä analyysi hyödyttää koulutuksen valtakunnallista hallinnointia ja tavoiteasetantaa tarjoamalla kattavan kuvan eri korkeakoulujen yhtenäisestä toiminnasta ja jaetuista painopisteistä. TAMK seuraa yhteisen analyysin suunnittelua.

Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki

TAMK on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään ja ympäristövastuulliseen toimintaan. TAMK tavoittelee hiilijalanjäljen pienentämistä ja nettonollaa vuonna 2030, muun ympäristökuormituksen vähentämistä ja ilmastotietoisuuden edistämistä.

TAMKin ympäristövastuullisen toiminnan periaatteisiin sisältyy energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvan energian käyttöönotto, vastuulliset hankintakäytänteet, turvallinen jätehuolto ja päästöjen hallinta. Näitä periaatteita on esitelty Tampereen korkeakouluyhteisön kestävän kehityksen tiekartassa (intrassa), hankintaohjeissa, investointiohjeissa, matkustussäännössä sekä intran kestävyys- ja vastuullisuussivuilla.

Toimintaperiaatteet koskevat kaikkia ammattikorkeakoulun toimipaikkoja ja sidosryhmiä, kuten opiskelijoita, henkilöstöä ja yhteistyökumppaneita. Toimintaperiaatteiden käytäntöönpanosta vastaa TAMKin johtoryhmä yhteistyössä kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmän kanssa. Periaatteita sovelletaan käytäntöön tila- ja kiinteistöpalvelujen Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän kautta.

Toimet ja resurssit

TAMKin Tila- ja kiinteistöpalvelujen ympäristövastuullista toimintaa ohjaa ulkopuolisen tahon auditoima Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä. Järjestelmä läpäisi uusinta-auditoinnin huhtikuussa 2025.

Kiinteistöjen ympäristötyön keskeisiä toimijoita ovat puhtaanapito (tilojen terveys ja turvallisuus, jätteiden lajittelu), kiinteistöhuolto (energiatehokkuus), vahtimestarit (jätehuolto ja logistiikka), asiakaspalvelijat (neuvonta ja opastus), tilapalvelut (tilojen käytön tehokkuus ja seuranta) sekä Tila- ja kiinteistöpalvelujen ympäristötiimi.

Tamkilaisten kestävän toiminnan tueksi intrassa on “Kestävä arki” -ohjeistus, joka sisältää mm. ohjeet kestävistä hankinnoista, matkustamisesta ja kierrätyksestä. Samoin jätehuolto-ohjeet ovat intrassa henkilöstön ja opiskelijoiden saatavilla.

Vuonna 2025 toteutettiin seuraavia ympäristön tilaa parantavia tai päästöjä jatkossa vähentäviä toimia:

- TAMKin D-talo sai suunnitteluvaiheen RTS-luokituksen tasolle 4/5. D-talon rakentaminen käynnistyi tavoitteena RTS-luokka 4/5.
- Pyörille tarkoitettu lukittu säilytystila suunniteltiin ja rakentaminen aloitettiin. Tila otettiin käyttöön alkuvuonna 2026.
- Kesällä 2025 kartoitettiin kampuksen pyöräpysäköintialueet ja laadittiin pyöräpysäköintikartta. Karttaan on merkitty myös sähköpotkulautojen pysäköintialueet.

- 25.9. järjestetyssä Kestävän kehityksen päivässä esiteltiin puhtaanpitotyötä ja Ekokompassi-järjestelmää. Osana tapahtumaa järjestettiin myös yleisötilaisuudet Kestävä kehitys ja taide sekä RTS-ympäristöluokitus D-talon suunnittelussa ja rakentamisessa.
- Korkeakouluyhteisön liikuntapalvelut SportUni määritteli kestävän kehityksen tavoitteensa. Ympäristöllistä kestävyyttä tavoitellaan monilla resurssitehokkuuteen ja kiertotalouteen liittyvillä toimilla sekä tukemalla työmatkapyöräilyä suihkumahdollisuudella SportUnin tiloissa.

Tampereen korkeakouluyhteisön ympäristövaikutusten vähentämiseksi investointiehdotusten tekemiseen sisältyy merkittävien ympäristövaikutusten arviointi ja hankintaohjeisiin ympäristönäkökulman huomiointi. Hankintaohjetta täsmennettiin vuonna 2025 kestävyysnäkökulmalla.

Tila- ja kiinteistöpalvelut mahdollistaa jätteiden lajittelun aula- ja käytävätiloissa, sosiaalitiloissa sekä tarpeen mukaan muissa tiloissa. Tavoitteena on vähentää lajittelulla sekajätteen määrää. Käytöstä poistetulle hyväkuntoiselle tavaralle pyritään löytämään jatkokäyttöä esimerkiksi Kiertonet-huutokauppaa hyödyntämällä ja jakamalla pientavaraa opiskelijoille ja henkilökunnalle erityisessä kierrätyspisteessä B- ja C-talojen kolmannen kerroksen kulmassa.

Muuttojen yhteydessä käyttökelpoinen pientavara lajitellaan uudelleen käyttöä varten. Tila- ja kiinteistöpalvelut järjestää isojen muuttojen yhteydessä käytävätiloihin lajittelupisteet, joissa kerätään myös uudelleen käyttöön kelpaava tavara. Vuonna 2025 muutto-ohje käytiin läpi ja täsmennettiin siihen sisältyviä lajitteluohjeita.

Luontovaikutukset ja niiden arviointi

TAMKin toiminnasta ei ole tehty luontovaikutusten arviointia, mutta TAMK on seurannut aiheeseen liittyvää kehittämistyötä ja ollut mukana Arenen keskusteluissa luontovaikutusten arvioinnista ammattikorkeakouluissa.

Luontovaikutuksiin voidaan vaikuttaa globaalisti hankintojen kautta. Esimerkiksi Reilun kaupan korkeakouluna TAMKin tilaustarjoiluissa sekä Campusravitan ravintoloissa tarjoillaan Reilua kahvia ja teetä. Myös TAMKin henkilöstölleen tarjoamissa taukotuotteissa on Reilun kaupan kahvi. Tällä tavalla kannamme vastuuta monimuotoisuusvaikutuksista globaalissa etelässä.

Veden- ja energiankulutus sekä energialähteiden yhdistelmä

TAMKin pääkampuksella on käytössä maalämpö, kaukolämpö, kaukokylmä ja hiilineutraali sähkö, johon sisältyy myös ydinvoimaa. L-talon ja C-talon katolla on aurinkopaneelit. Myös uuden D-talon katolle on suunnitelmana lisätä aurinkopaneelit.

TAMKin pääkampuksen vuoden 2025 sähkönkulutus oli 4639 MWh, joka sisältää myös aurinkosähkön osuuden. Kulutus on suunnilleen sama kuin vuonna 2024 (4670 MWh).

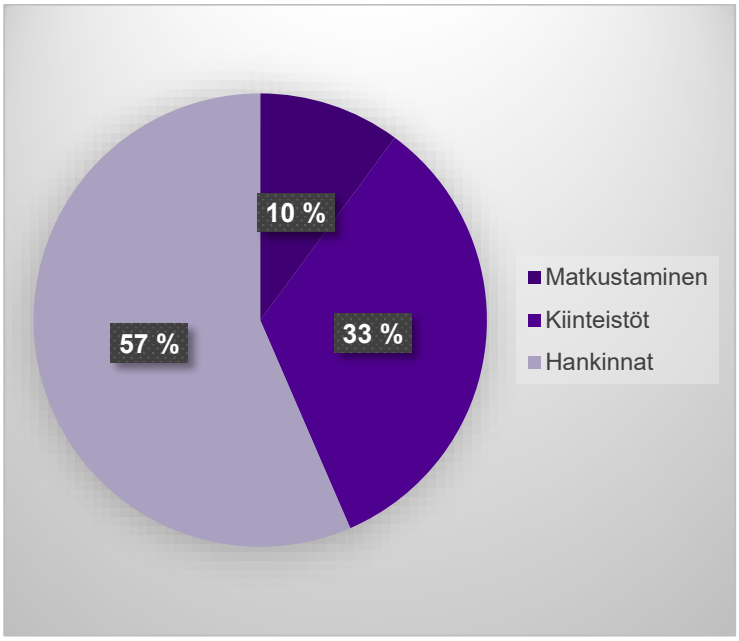
Kaukolämmön kulutus vuonna 2025 oli 5808 MWh, joka oli lähes 10 % pienempi kuin vuonna 2024 (6372 MWh) Vedenkulutus pääkampuksella vuonna 2025 oli 13 673 m^3. Vuonna 2024 vedenkulutus oli 13 351 m^3.

Veden- ja energiankulutukseen vaikuttavat tilojen käyttö, erityisesti liikuntatiloissa ja ravintolassa. Liikuntatilojen käyttö on kasvanut tasaisesti, mikä sinällään on positiivinen asia, mutta lisää vedenkulutusta. Lämmitykseen ja jäähdytykseen vaikuttavat olennaisesti kunkin vuoden sääolosuhteet.

Valaistuksen energiatehokkuus paranee aina, kun valaisimiin vaihdetaan led-lamppuja. Tätä tehdään suunnitelmallisesti.

Hiilijalanjälki

TAMK toteuttaa hiilijalanjälkilaskentaa yhdessä Tampereen yliopiston kanssa Arenen hiilijalanjälkilaskentamallin mukaisesti. Vuonna 2025TAMKin hiilijalanjälki (Scope1, 2, ja 3) oli 4495 hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Se jakautuu kuvion 1 mukaisesti. 54 % hiilijalanjäljestä koostuu erilaisista hankinnoista.

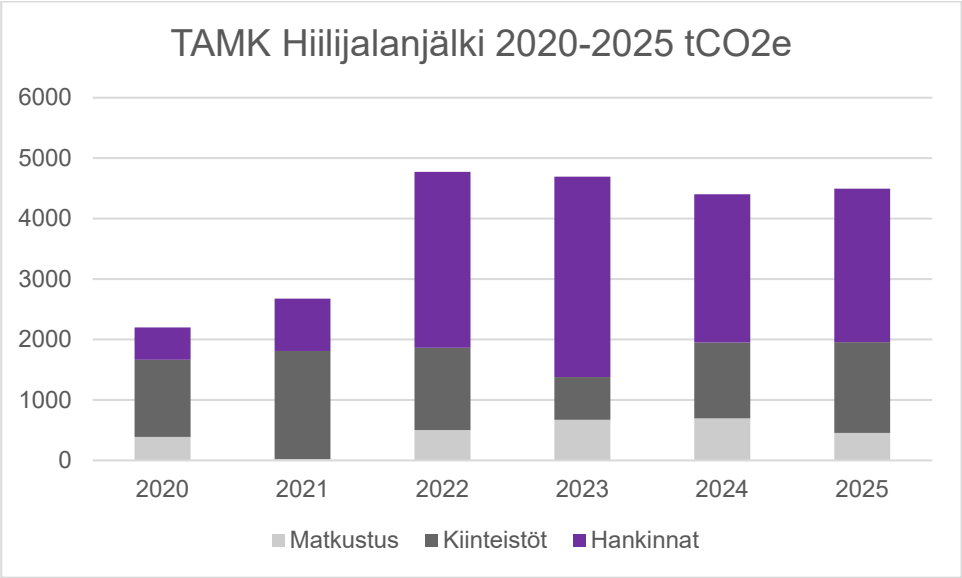

Kuvio 1. TAMKin hiilidioksidipäästöjen jakautuminen vuonna 2025. Lähde TAMKin Hiilijalanjälkilaskelma 2025.

Olennaisin kiinteistöjen ylläpidon hiilidioksidipäästöihin vaikuttava asia on lämpöenergian tuotantomuoto. TAMKin pääasiallinen lämmitysmuoto on kaukolämpö. Vuonna 2025 entistä suurempi osa Tampereen Energian tuottamasta kaukolämmöstä tuotettiin uusiutuvilla

energianlähteillä ja kaukolämmön päästökerroin pieneni (vuonna 2024 83 gCO2e/kWh -> vuonna 2025 64 gCO2e/kWh).

Kuvio 2 kertoo hiilijalanjäljen kehityksen vuodesta 2020 alkaen. Laskenta on koko ajan kehittynyt laskentakertoimien ja laskentaan sisällytettävien päästöjen osalta, joten laskennat eivät ole täysin vertailukelpoisia. Vuosien 2020 ja 2021 tuloksissa näkyy matkustamisen ja hankintojen vähäisyys koronavuosina. Vuodesta 2022 alkaen hiilijalanjälki on pääsääntöisesti pienentynyt. Vuoden 2025 suuret rakennushankkeet kasvattavat hiilijalanjälkeä.

Kuvio 2. TAMKin hiilijalanjälki 2020–2025.

Kun hiilidioksidipäästöt luokitellaan sen mukaan, miten suoraan ne ovat TAMKin omia päästöjä ja miten paljon TAMK voi vaikuttaa päästöihin, havaitaan 91,4 % päästöistä olevan Scope3 päästöjä, joihin TAMK voi vaikuttaa vain ostomäärillä (Taulukko 2). Näitä toimintoja ei voida kuitenkaan kokonaan lopettaa, minkä takia nettonollan saavuttamisesta on mahdoton. Suoraan omassa vaikutuksessa olevien päästöjen (Scope1 ja Scope2) saamista nollaan voidaan kuitenkin tavoitella.

Taulukko 2. TAMKin hiilidioksidipäästöjen jakautuminen Scope1, Scope2 ja Scope3 päästöihin.

Scope	Päästöjae	tCO2e	%	Scope yhteensä tCO2e
Scope 1	Omat ajoneuvot	15,6	0,3 %	16
Scope 2	**Sähkö**	0,0	0,0 %	**372**
	Lämmitys	371,7	8,3 %	
Scope 3	**Lennot**	350,2	7,8 %	**4108**
	Hankinnat	1322,3	29,4 %	
	Muut hankinnat	1217,8	27,1 %	
	Sähkö+lämpö (scope 3)	220,8	4,9 %	
	Hotelliyöpymiset	57,9	1,3 %	
	Vuokrakiinteistöt	199,8	4,4 %	
	Rakentaminen ja muu kiinteistöhuolto	686,2	15,3 %	
	Jätehuolto	15,1	0,3 %	
	Vedenkulutus	6,9	0,2 %	
	Omat ajoneuvot (scope 3)	3,1	0,1 %	
	Km-korvatut matkat (hlöauto+taksi)	17,6	0,4 %	
	Joukkoliikenne	3,2	0,1 %	
	Laivamatkat	7,3	0,2 %	

Matkustamisen hiilidioksidipäästöjä pyritään vähentämään matkustussäännöllä. Vuoden 2025 alussa päivitetyn matkustussäännön mukaan maata pitkin matkustaminen on kotimaan matkoilla ensisijainen vaihtoehto. Lisäksi alle 24 matkatuntia yhteen suuntaan vievillä ulkomaan matkoilla maata pitkin matkustaminen on matkustussäännön mukaan mahdollista. Erasmus+ -vaihdoissa maata pitkin matkustamista tuetaan vihreän liikkuvuuden rahoituksella.

Laskenta ei sisällä henkilöstön ja opiskelijoiden kodin ja TAMKin välisiä matkoja. Keväällä 2025 henkilöstölle toteutetun kyselyn mukaan (vastaajina 143 opiskelijaa ja 212 henkilöstön jäsentä) 36 % vastaajista saapuu kampukselle pääsääntöisesti jollain julkisella kulkuneuvolla, 30 % omalla autolla ja 26 % kävellen tai pyörällä. Kahdeksan prosenttia käyttää pääsääntöisesti jotain muuta saapumistapaa, esim. skuuttia. Yleisin autojen käyttövoima on bensiini (47 %). Seuraavina tulevat diesel (23 %), lataushybridi (12 %) ja sähköauto (10 %). Kaasu- ja etanoliautojen osuus on yhteensä 8 %.

Luonnonvarojen käyttö, kierrätys ja jätehuolto sekä muut päästöt

Tampereen korkeakouluyhteisön Tila- ja kiinteistöpalveluilla on ulkopuolisen todentama Eko-kompassi-ympäristöjärjestelmä. Järjestelmä auditoitiin huhtikuussa 2025, jonka jälkeen ympäristöohjelman päämäärät tarkistettiin kaudelle 2025–2027. Tarkistetut päämäärät ovat:

- Luonnon monimuotoisuuden suojelu
- Kestävän liikenteen edistäminen
- Jätteen kierrätysasteen parantaminen
- Energiankulutuksen vähentäminen
- Resurssitehokkuuden edistäminen
- Kemikaalien hallinnan kehittäminen

TAMKin pääkampuksella (Kuntokatu 3) energian- ja vedenkulutusta seurataan kiinteistöautomaatiosta ja siihen kytkeytyvästä energianseurantajärjestelmästä. Lisäksi TAMK ostaa ulkopuoliselta palveluntuottajalta energiamanagerointipalvelua. Energiamanageri tuottaa kuukausittain raportit ja tekee niiden pohjalta toimenpide-ehdotuksia, jotka käsitellään neljä kertaa vuodessa.

Jätteiden kokonaismäärä (Lassila & Tikanojan kautta käsitelty) laski vuonna 2025 verrattuna vuoteen 2024. Jätettä syntyi yhteensä 276 854 kg ja se oli 3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jätteiden kierrätysaste oli 62 % (vuonna 2024 kierrätysaste oli 64 %).

Edellä mainitun lisäksi TAMKilla syntyi 3 812 kg tietosuojattavaa paperia, 6 309 kg sähkö- ja elektroniikkaromua.

Vuoden 2025 jätemääriin ja jätteen kierrätysasteeseen vaikuttivat Kuntokatu 4:n tiloissa tehdyt kalusteiden ja tavaroiden poistot. TAMK luopuu kiinteistöstä kokonaan vuoden 2026 lopulla. Pääkampuksella siivottiin varastoja, joista poistettiin tarpeetonta tavaraa myös jätteenä.

Kaluste- ja tavarapoistot sekä pienten rakennushankkeiden jätteet sisältyvät TAMKin jätemääriin. Isoissa rakennushankkeissa urakoitsija järjestää jätehuollon ja vie jätteet pois kampukselta. Tällöin syntynyt jäte kirjautuu urakoitsijan jätteeksi. Tila- ja kiinteistöpalvelut edellyttävät isommissa rakennushankkeissa urakoitsijoilta jätemäärän vähentämistä, seurantaa, lajittelua ja raportointia.

Merkittävin kestävää liikennettä edistävä toimenpide vuonna 2025 oli pyöräpysäköinnin kehittäminen. Pyörille saatiin lukollinen varasto Kuntokatu 3:n kampukselle.

Tila- ja kiinteistöpalvelut esitteli ympäristöohjelmaansa uusien opiskelijoiden orientaatiotilaisuuksissa. Henkilöstöä koulutettiin vaarallisten jätteiden ja kemikaalien hankinnasta, käsittelystä ja poistamisesta. Lisäksi auditointiin valmistauduttiin kouluttamalla henkilöstöä korkeakoulujen

kestävyys- ja vastuullisuustyöstä sekä D-talon rakennushankkeen suunnittelussa käytetystä RTS-ympäristöluokituksesta.

Olennaisten riskien ennakoidut taloudelliset vaikutukset

TAMKin merkittävin ympäristöriski on tulipalo. Paloturvallisuudesta huolehditaan osana normaalia kiinteistönhoitoa ja tilojen ylläpitoa. Kiinteistöstä poistumista harjoitellaan vuosittain ja yhteisöä muistutetaan aika ajoin poistumisteiden pitämisestä vapaana.

Kampusten toimintaan kohdistuva fyysinen riski ovat myös sään ääri-ilmiöt, kuten lämpötilavaihtelut, rankkasateet ja kuivuusjaksot. Hulevesiriski on toteutunutkin TAMKin pääkampuksella, mutta varautuminen on vaikeaa. Toistuvat sadejaksot lisäävät kosteusvaurioiden ja tulvimisen riskiä kampusrakennuksissa, mikä voi johtaa kalliisiin korjaustoimenpiteisiin ja kiinteistöjen ylläpitokustannusten kasvuun. Hulevesien ohjaamista TAMKin pääkampuksella tullaan parantamaan vuonna 2026.

Ilmastonmuutoksen myötä jäähdytys- ja lämmityskustannukset voivat nousta merkittävästi, mikä lisää energiankulutusta ja operatiivisia kustannuksia. Lajikatoon ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen on kiinnitettävä huomiota hankinnoissa. TAMKissa on tutustuttu Tampereen yliopiston tekemään biodiversiteettivaikutusten arviointiin. Vuoden 2026 aikana selvitetään mahdollisuutta osallistua AMKien yhteiseen biodiversiteeettivaikutusten arviointiin.

Sosiaalinen vastuu

TAMKissa sosiaalista vastuullisuutta tarkastellaan seuraavien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kautta:

Sosiaalisen vastuun piiriin kuuluvat sekä henkilöstö että opiskelijat. Sosiaalisen vastuun ulottaminen opiskelijoihin perustuu siihen, että opintojen järjestäminen on yksi ammattikorkeakoulun päätehtävistä, ja opiskelijat ovat tärkeä osa ammattikorkeakouluyhteisöä. Opiskelijoiden tasapuolinen kohteleminen, opintojen saavutettavuus ja opinnoissa etenemisen varmistaminen ovat keskeinen osa sosiaalisen vastuun toteuttamista.

Keskeisiä toimintaa ohjaavia periaatteita ja asiakirjoja ovat:

Tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja saavutettavuussuunnitelma, jossa kuvataan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tilannetta TAMKissa sekä toimenpiteitä, joilla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta toteutetaan ja edistetään niin henkilöstön kuin opiskelijoiden osalta. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tavoitteena on tunnistaa ja ennaltaehkäistä eriarvoisuutta ylläpitäviä tai lisääviä ilmaisuja, rakenteita ja toimintoja sekä vahvistaa ja lisätä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta toteuttavia käytäntöjä. TAMKissa yhteisön kaikkien jäsenten tasapuolinen kohtelu ja psykologisen turvallisuuden rakentaminen nähdään keskeisiksi teemoiksi. Suunnitelmaa päivitettiin vuoden 2026 alussa ja päivityksen myötä myös saavutettavuus tuotiin ensimmäistä kertaa osaksi samaa kokonaisuutta tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kanssa.

Saavutettavuuden vakiinnuttua jo osaksi TAMKin arjen käytänteitä se haluttiin teemana yhdistää samaan kokonaisuuteen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kanssa.

Hyvän hallinnon eettiset periaatteet kuvaavat tahtotilamme hyvin ja arvojemme mukaisesti toimivasta korkeakouluyhteisöstämme, ja ohjaavat kaikkia yhteisön jäseniä toimimaan sen mukaisesti. Periaatteet on laadittu henkilöstöä osallistavassa prosessissa.

Turvallisuusteesit kuvaavat Tampereen korkeakouluyhteisön turvallisuuden tavoitetilan ja antavat pohjan turvallisuustoiminnan edistämiselle. Turvallisuusteesejä käytetään tukena turvallisuustoiminnan suunnittelussa ja turvallisuuskulttuurin kehittämisessä. Niiden tavoitteena on tarjota jokaiselle korkeakouluyhteisöön kuuluvalle turvallinen työskentely- ja opiskeluympäristö.

Epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja kiusaamisen, sekä **työn turvallisuusriskien** osalta TAMKissa on olemassa selkeät toimintaperiaatteet ja prosessit. Henkilöstöllä on mahdollisuus ilmoittaa haitta- ja vaaratekijöistä työympäristössään (Rego). Monialainen TAMKin työturvallisuusryhmä tarkastaa ilmoitukset ja lähtee viemään asiaa eteenpäin prosessin mukaisesti.

Henkilöstö

TAMKin henkilöstömäärä 31.12.2025 oli 887. Siitä 550 hlöä kuului opetushenkilöstöön ja 337 hlöä AsTu-henkilöstöön (sis. TKI-tehtävissä työskentelevän henkilöstön). Tässä raportin osiossa tarkastellaan vuoden 2025 henkilöstöindikaattoreita hieman tarkemmin. Joidenkin indikaattoreiden perässä on sulkeissa mainittu vuoden 2024 vastaava luku.

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 2) henkilöstömäärät jaoteltuna henkilöstöryhmän sekä sukupuolen mukaan. Kaikissa henkilöstöryhmissä naisia oli lukumääräisesti enemmän kuin miehiä (koko henkilöstöstä miehiä 40 %, naisia 60 %). Johdon ja esihenkilöiden sukupuolijakauma noudatteli samaa linjaa koko henkilöstön kanssa. Ylimmän johdon (TAMKin johtoryhmä) henkilöstömäärä oli 10 ja heistä 70 % oli naisia ja 30 % miehiä. Muita esihenkilöitä oli 35 henkilöä ja heistä 60 % oli naisia ja 40 % miehiä.

Taulukko 2. Koko- ja osa-aikaisen henkilöstön määrä henkilöstöryhmän ja sukupuolen mukaan jaoteltuna (Lähde: Toimintakertomus 2025, henkilöstöä kuvaavat indikaattorit).

	2025		
Koko- ja osa-aikaisten määrä 31.12.2025	miehet	naiset	yhteensä
Opetushenkilöstö	240	310	550
TKI-henkilöstö	26	39	65
AsTu-henkilöstö	93	179	272
Yhteensä	**359**	**528**	**887**

Toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa oli 704 henkilöä (653) ja määräaikaisissa työsuhteissa 183 (172). Seuraavassa taulukossa esitetään tarkemmin määräaikaisten osuus henkilöstöryhmittäin.

Taulukko 3. Määräaikaisten osuus henkilöstöryhmittäin sekä sukupuolen mukaan jaoteltuna, (lähde: Toimintakertomus 2025, henkilöstöä kuvaavat indikaattorit).

	2025		
Määräaikaisten osuus henkilöstöryhmittäin %	miehet	naiset	yhteensä
Opetushenkilöstö	8 %	16 %	12 %
TKI-henkilöstö	53 %	39 %	44 %
AsTu, ei sis. harjoittelijat	13 %	17 %	16 %
Yhteensä	14 %	19 %	17 %

Henkilöstön keski-ikä oli 48,8 vuotta (49,0). Opetushenkilöstön keski-ikä oli 50,0 (50,4) vuotta ja AsTu-henkilöstöllä 46,7 vuotta (46,3). Ikärakenteen jakauma on esitetty taulukossa 3. Yli 60-vuotiaiden osuus henkilöstöstä oli 17,7 % ja jos tarkastellaan ikähaarukkaa 55–65-vuotiaat, niin tähän ryhmään kuului 33,9 % työntekijöistä. TAMKissa jäi vuonna 2025 eläkkeelle 16 henkilöä

(10 opetushenkilöstöstä ja kuusi AsTu-henkilöstöstä) ja eläkkeelle jäätiin tyypillisimmin 65,6 vuoden iässä. Seuraavan 10 vuoden kuluessa on odotettavissa merkittävää kasvua eläköitymisten määrässä, mikä puolestaan edellyttää organisaatiolta panostusta hiljaisen tiedon siirtämiseen ja seuraajasuunnitteluun.

Taulukko 4. Henkilöstön ikärakenne. Lähde: Toimintakertomus 2025, henkilöstöä kuvaavat indikaattorit).

		2025		
Ikä v	Opetus	AsTu	Yhteensä	%
- 24 v	1	5	6	0,68 %
25-29	7	22	29	3,27 %
30-34	24	33	57	6,43 %
35-39	59	36	95	10,71 %
40-44	69	47	116	13,08 %
45-49	102	52	154	17,36 %
50-54	84	45	129	14,54 %
55-59	101	43	144	16,23 %
60-64	83	45	128	14,43 %
65-	20	9	29	3,27 %
Yhteensä	550	337	887	100,00 %

Henkilöstön (vakinaiset alle 65-vuotiaat) lähtövaihtuvuus vuonna 2025 oli 3,3 % (2024: 3,7 %) Ilman eläköitymisiä lähtövaihtuvuus oli 1,9 %, eli varsin matala. Muiden kuin Suomen kansalaisten osuus kaikista vuoden 2025 aikana päätoimisessa työsuhteessa olleiden henkilöiden kokonaismäärästä oli 2,9 % (2024: 3,5 %).

Henkilöstö osallistui vuonna 2025 koulutuksiin erittäin aktiivisesti. HR-järjestelmä Mepcoon tehtyjen kirjausten perusteella tamkilaiset käyttivät vuonna 2025 kouluttautumiseen ja muuhun oman osaamisensa kehittämiseen/ylläpitämiseen yhteensä 27275 tuntia (vuonna 2024 Mepcoon kirjattuja koulutustunteja oli 13451). Tuntimäärä jakautui opetus- ja tutkimushenkilöstölle 21152 h (8659) ja AsTu-henkilöstölle 6123 h (4792). Henkilöstötietojärjestelmään kirjattujen koulutustuntien määrän kasvua selittää se, että TAMKissa opetushenkilöstölle resursoitiin v. 2025 40 h/hlö työaikasuunnitelmiin osaamisen kehittämiseen. Kirjaamiseen käytettävää lomaketta selkiytettiin ja ohjeistamiseen panostettiin. Eniten koulutustunteja käytettiin substanssiosaamisen kehittämiseen sekä opetus- (n. 4400) että asiantuntijahenkilöstössä (n. 1020).

Työehtosopimusten piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus on 100 %.

Opiskelijat

Vuonna 2025 TAMKissa opiskeli yhteensä 12 146 tutkinto-opiskelijaa, joista 1 082 (8,9 %) oli kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita (kansalaisuus muu kuin suomi). Kaikista tutkinto-opiskelijoista 51 % oli naisia ja 49 % miehiä. Opiskelijoiden ikärakenne jakautui seuraavasti (lähde: Tutkinto-opiskelijat_TAMK - Power BI):

- Alle 25-vuotiaita 50,9 %: 6 186, joista kaikki AMK-tutkinto-opiskelijoita
- 25–34-vuotiaita 32 %: 3 882, joista AMK-tutkinto- opiskelijaa 3488 (28,7 % kaikista tutkinto-opiskelijoista) ja 394 YAMK-tutkinto-opiskelijaa (3,2 % kaikista tutkinto-opiskelijoista)
- 35-vuotiaita tai vanhempia 17,1 %: 2 079, joista AMK-tutkinto- opiskelijoita (17,1 % kaikista tutkinto-opiskelijoista) ja 701 YAMK-tutkinto-opiskelijaa (5,8 % kaikista tutkinto-opiskelijoista)

Ammatillisessa opettajankoulutuksessa oli vuonna 2025 opiskelijoita yhteensä 475 ja heistä 39 (12,2 %) oli kansalaisuudeltaan muu kuin suomalainen. Naisia opiskelijoista oli 67,6 % ja miehiä 33,4 %. Opiskelijoista alle 35-vuotiaita oli 86 (18,1 %) ja 35-vuotiaita tai yli 389 (81,9 %).

Määräajassa AMK-tutkintonsa suorittaneita oli yhteensä 2 074 opiskelijaa, ja heidän sukupuolijakaumansa oli 56,9 % naisia ja 43,1 % miehiä.

Opiskelijoiden keskeyttämisaste oli 9,5 % suhteessa kirjoilla oleviin. Keskeyttämisen syistä valtaosa jää pimentoon, mutta tiedossa olevat syyt eroamiseen liittyivät muun muassa työllistymiseen, alanvaihtoon sekä henkilökohtaisiin syihin.

AMK-tutkinnon suorittaneista 62,6 % kertoi työllistyneensä ja 70,3 % työllistyneistä kertoi työllistyneensä Pirkanmaalle. Tämä osoittaa TAMKin merkittävän roolin paikallisena työvoiman kouluttajana.[1] YAMK-tutkinnon suorittaneista 85,1 %, kertoi työllistyneensä ja 51,9 % työllistyneistä kertoi työllistyneensä Pirkanmaalle.

Tavoitteet ja toimenpiteet

TAMKissa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti sosiaalisen vastuun toteutumista mm. henkilöstötutkimuksen, opiskelijapalautteiden, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ja saavutettavuussuunnitelman avulla sekä henkilöstön ja opiskelijoiden ominaisuuksia kuvaavilla avainluvuilla (mm. sukupuoli- ja ikäjakaumat). Näille ei ole asetettu tarkkoja tavoitetasoja, mutta

[1] Opiskelijatilastojen lähteet: Peppi-järjestelmä, Virta-tiedot, Vuosipalautteen ja AVOP-kyselyn yhteenvedot (Tutkinto-opiskelijat_TAMK - Power BI, Vuosipalaute TAMK Power BI, AVOP TAMK - Power BI)

mikäli tuloksissa nähdään heikkenemistä, niihin reagoidaan ja kehittämistoimenpiteiden vaikutusta arvioidaan, tarvittaessa tihennetyllä seurannalla.

Vuoden 2025 aikana TAMKissa toteutettiin **henkilöstölle** seuraavia toimenpiteitä:

- Työsuhdepolkupyöräedun otti vuonna 2025 uutena käyttöön 11 henkilöstön jäsentä
- uusi KIILA-kuntoutusryhmä opetus- sekä asiantuntija- ja tukihenkilöstölle käynnistyi syksyllä 2025
- SportUnin palveluita hyödynnettiin henkilöstön parissa aktiivisesti (110 hlöä liikuntamaksulla)
- TAMKin henkilöstölle suunnattuun niska-hartia -hyvinvointiryhmään osallistui 12 hlöä
- Smartum- liikunta- ja kulttuurietua hyödynsi vuoden 2025 aikana 713 henkilöstön jäsentä.
- Henkilöstön Pop-up-kuoro aloitti toimintansa ja ensimmäiselle kaudelle ilmoittautui 29 henkilöstön jäsentä

Mielenterveyttä ja työhyvinvointia tuettiin mm. Auntie-palvelulla sekä tarveperustaisesti henkilöstöohjelman mukaisilla tukitoimilla, kuten coaching- ja työnohjauspalveluilla sekä tiimikoulutuksilla.

Työterveyspalvelut kilpailutettiin vuonna 2025, ja yhteistyö uuden työterveystoimijan kanssa käynnistettiin marraskuussa 2026. Samassa yhteydessä päätettiin panostaa työkykyjohtamiseen ottamalla esihenkilöiden käyttöön uuden työterveysyhteistyökumppanin tarjoama sovellus varhaisen tuen mallin toteuttamiseksi. Uuden työterveystoimijan kanssa sovittiin yhteisistä käytännöistä ja tarkennettiin mm. työpaikkaselvitysten prosessikuvauksia ja käytäntöjä. Lisäksi vuoden aikana nostettiin esille riskien ilmoituskanava Rego-järjestelmää ja työsuojeluasioita.

TAMKin henkilöstöstä 80 % osallistui loppuvuonna 2025 toteutettuun henkilöstötutkimukseen. Tutkimuksen tulokset kertovat, että vuoden 2024 alussa toteutetun henkilöstötutkimuksen jälkeen tehdyillä kehittämistoimenpiteillä on ollut selkeä positiivinen vaikutus: nousua oli tapahtunut kaikilla mittareilla ja TAMKin kokonaistulos on nyt ammattikorkeakoulujen keskitasoa korkeammalla tasolla. Aiemmin haasteina näyttäytyneet asiat ovat kääntyneet TAMKin vahvuuksiksi. Henkilöstö antoi positiivista palautetta mm. TAMKin lähiesihenkilötoiminnasta ja toiminnan johtamisesta ja osoitti myös luottamusta siihen, että TAMKin suunta tulevaan on oikea. Toimintakulttuurissa korostuivat erityisesti avoimuus, henkilöstön kuuleminen ja yhteistyö.

Positiivinen suunta näkyi myös vastuullisuutta ja yhdenvertaisuutta koskevissa kysymyksissä, joissa kaikissa on tapahtunut nousua edellisestä vuodesta. Eniten oli kohentunut tasapuolisuuden kokemus sekä kokemus kuulluksi ja arvostetuksi tulemisesta työyhteisössä.

Osaamisen kehittämistä tuettiin sekä substanssikoulutuksin, että koko henkilöstölle avoimilla koulutuksilla ja Eduhouse-verkko-oppimispalvelulla. Eduhousen ajankohtaisia kestävyyteen ja vastuullisuuteen liittyviä koulutuksia pidettiin esillä intrassa ja ne lisättiin henkilöstön koulutuskalenteriin. Henkilöstön kestävyys- ja vastuullisuusosaamiseen liittyviä kehittämis- ja koulutustarpeita seurattiin Mepcon lomakkeella ilmoitettujen tarpeiden avulla.

Esihenkilötyöhön pyritään TAMKissa panostamaan jatkuvasti ja vuoden 2025 alussa lanseerattiin uusien esihenkilöiden perehdyttämisen tueksi (sekä myös muiden esihenkilöiden jatkuvaan toimintaan) Esihenkilöiden Moodle, jonne lisättiin sisältöä TAMKin käytännöistä ja prosesseista sekä erillinen osio kestävyyteen ja vastuullisuuteen liittyen.

Kuukausittaisissa johtamisfoorumeissa vuoden 2025 aikana käsiteltiin monia esihenkilötyössä ajankohtaisia asioita, esim. tekoäly, työlainsäädäntö, työyhteisön kehittämis- ja hyvinvointisuunnitelma, rekrytointikäytännöt sekä turvallisuusasiat.

Vuotta 2025 leimasi osaamisen kehittämisessä erityisesti tekoälyn nopea kehittyminen. Koko henkilöstön tekoälytietoutta ja -osaamista vahvistettiin esim. koko korkeakouluyhteisön yhteisillä AI-viikoilla, joiden yhteydessä järjestettiin mm. tekoälyn vastuulliseen ja eettiseen käyttöön liittyvä paneelikeskustelu. Tekoälyosaamiselle määriteltiin yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa koko korkeakouluyhteisöä koskevat tavoitteet. Tekoälyosaamisen kehittämisen suunnitelma julkaistiin keväällä 2025. Esihenkilöitä koulutettiin Copilotin käyttöön ja tiimeissä mietittiin tekoälyn soveltamista omaan ja tiimin työhön. Loppuvuodesta 2025 lanseerattiin opetushenkilöstölle TAMKin sisäinen projekti tekoälyn pedagogisen käytön kehittämisestä vuosina 2026–2028. Asiantuntija- ja tukihenkilöstölle lanseerattiin oma tekoälyaiheinen osaamismerkki “Tekoälyn soveltaja asiantuntijatyössä”, jota rohkaistiin suorittamaan yhdessä tiimin kanssa.

Opiskelijoille kohdennetut TAMKin opiskelun tuen ja hyvinvoinnin tukimuodot on koottu intraan. Palveluihin kuuluu mm. TAMK Parven järjestämä monenlainen pienryhmätoiminta sekä hyvinvointia tukevat aktiviteetit, opiskelutaitopajat, erityisopettajat, opintokuraattorit, opinto-ohjaajat ja oppilaitospastori. Vastauksena opiskelijoiden lisääntyneisiin hyvinvoinnin haasteisiin käynnistettiin vuonna 2024 uuden kuraattorin haku, palkattiin lisää opinto-ohjaajia ja toinen erityisopettaja. Kuraattori pääsi aloittamaan työnsä vuoden 2025 alussa ja toinen erityisopettaja syyslukukaudella 2025. Ohjaustyön tueksi otettiin käyttöön ohjaajan työpöytä, FOKUS-työkalu. Yhtenä tavoitteena on auttaa ohjaajia tunnistamaan tukea tarvitsevat tai keskeyttämisvaarassa olevat opiskelijat.

Hyvinvoinnin teemojen osalta yhteistyö on lisäksi tiivistä opiskelijakunta TAMKOn kanssa. Käytännössä tämä näkyy mm. siinä, että opiskelijajäsenet nostavat opiskelijoille tärkeitä

hyvinvoinnin kehityskohteita esille TAMKin eri työryhmissä. Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukea on kehitetty myös monien hankkeiden kautta.

Yksi uusi väline opintojen keskeyttämisen ehkäisyyn ovat syksyllä 2024 alkaneet OTE-opinnot. Ohjelman sisällä voi pohtia tarkemmin omia tavoitteitaan, motiivejaan ja kiinnostuksen kohteitaan, saada uraohjauksellista valmennusta sekä suorittaa opintoja monialaisesti ja tutustua TAMKin eri alojen opintomahdollisuuksiin. Näin tuetaan opiskelijoita opintojen hallinnassa ja elämänhallinnassa sekä joustavoittavan alan vaihtoa.

Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä pyritään edistämään jo opintojen alun orientaatiopäivillä, ja ryhmäytymisen onnistumista kartoitetaan myös uuden opiskelijan kyselyllä. Opiskelijakunta Tamko järjestää uusille opiskelijoille vertaistukea mm. tuutoroinnin muodossa yhteistyössä TAMKin henkilökunnan kanssa. Myös vaihto-opiskelijoille nimetään omat kansainvälisyys-tuutorit.

Opiskelijapalautejärjestelmän kautta kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta ja osallistua TAMKin toiminnan kehittämiseen. Opintojaksopalauteprosessi toimii jatkuvan kehittämisen pohjana, ja sen lisäsi kaikista vuosittain kerättävistä opiskelijapalautteista tehdään koko yhteisön saataville kyselykohtaiset raportit ja kokoava yhteenveto. Näiden pohjalta palautteet käsitellään tutkinto-ohjelmien omissa palautetilaisuuksissa, joissa sovitaan myös kehittämistoimenpiteistä ja seurataan niiden toteutumista.

Kansainvälisille opiskelijoille tarjotaan omaa sosiaaliohjausta erityisesti alkuvaiheen käytännön asioiden järjestämisen tueksi. Kansainvälisten opiskelijoiden integroitumisessa suurimmiksi haasteiksi on tunnistettu puutteellinen suomen kielen taito ja haasteet harjoittelu- tai työpaikkojen saamisessa (kyselytulokset 2022–2024). Haastetta onkin lähdetty ratkomaan mm. vuonna 2025 käynnistyneellä KOHTA-hankkeella, joka tuo yhteen ammattikorkeakoulut, seutukaupungit ja yritykset edistämään kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelua ja työllistymistä Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen seutukaupunkien alueilla. Loppuvuodesta 2024 palkattiin Tampereen kaupungin ja korkeakouluyhteisön yhteinen harjoittelukoordinaattori tukemaan harjoittelupaikkojen löytymistä kansainvälisille opiskelijoille. Harjoittelu- ja työpaikkojen löytymistä on kuitenkin hidastanut yleisesti heikentynyt työmarkkinatilanne.

Vuonna 2024 saatuun Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu (HUMKK) laatutunnukseen liittyvää kehitystyötä jatkettiin hyödyntämällä auditoinnissa saatuja kehittämissuosituksia. Kehitystyön edistymistä seurataan säännöllisesti TAMKin laatutyöryhmässä ja HUMKK-seurantaryhmässä. Laatutunnuksen myötä tehty kehitystyö ja joustavat opiskelupolut mahdollistavat tuloksekkaan kaksoisuran toteutumisen. Kehitystyöstä hyötyvät kaikki TAMKin opiskelijat, joilla on tarve joustaviin opiskelupolkuihin. Myös Liikkuva opiskelu -hanke käynnistyi elokuussa 2024 ja

sille myönnettiin jatkorahoitus 1.8.2025–31.7.2026, ja keväällä 2026 varmistui jatkorahoitus heinäkuulle 2027 asti. Hankkeen avulla pyritään aktivoimaan opiskelu- ja työpäiviä sekä kokeilemaan ja juurruttamaan hyväksi todettuja käytäntöjä korkeakoulujen arkeen.

Opiskelijayhteisön hyvinvointia ja tyytyväisyyttä seurataan vuosittain eri kyselyillä. Valtakunnallisessa valmistumisvaiheen AVOP-kyselyssä AMK-opiskelijoiden kokonaistyytyväisyys opintoihin oli noin 95 % (opiskelijatyytyväisyysosiossa arvosana 5,42 asteikolla 1–7, vrt. 2024: 5,38). YAMK-opiskelijoissa tyytyväisiä on vielä suurempi osuus (noin 97 %, kysytty vain kokonaistyytyväisyyttä).

Osana TAMKin vuosipalautteita kysytään sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Taulukko 5 a. Vuosipalautteen keskiarvot vuosina 2022–2025 sosiaaliseen vastuuseen linkittyviin kysymyksiin. Asteikko 1–7 (täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä) Vastaajina toisen ja kolmannen vuoden amk-tutkinto-opiskelijat.

	2022	2023	2024	2025
Opettajat huomioivat opiskelijat tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti	5,54	5,66	5,58	5,79
Hyvinvointini ja jaksamiseni mahdollistaa korkeakouluopiskelun		5,38	5,46	5,60
Ilmapiiri on opiskelijaa arvostava	5,45	5,59	5,65	5,79
Pääsen tarvittaessa opintojen ohjaukseen opinto-ohjaajalle	5,80	5,93	5,94	6,06
Opinnot ovat vahvistaneet ymmärrystä kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksissä			5,24	5,43

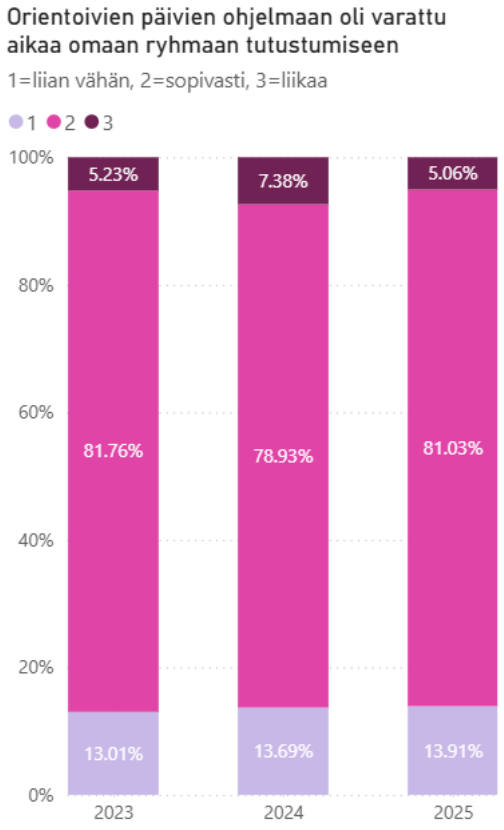
Taulukko 5 b. YAMK-palautteen keskiarvot vuosina 2022–2025 sosiaaliseen vastuuseen linkittyviin kysymyksiin. Asteikko 1–7 (täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä) Vastaajina yamk-opiskelijat, joilla opintoja suoritettu noin puoli vuotta.

	2022	2023	2024	2025
Opinnot ovat vahvistaneet ymmärrystä kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksissä			5,24	5,44

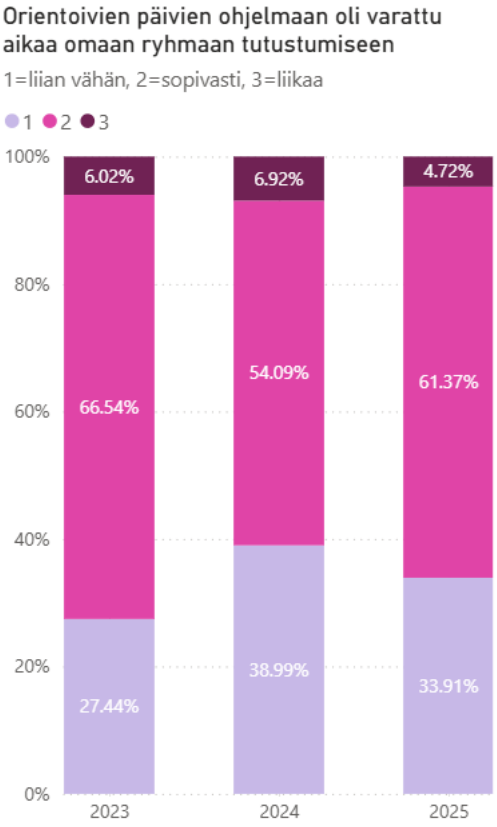
Taulukko 6. Kansainvälisten opiskelijoiden yhteisöllisyyden rakentumista kuvaavat indikaattorit vuosipalautteessa.

	2024	2025
TAMK mahdollistaa vuorovaikutuksen suomalaisten ja kansainvälisten opiskelijoiden välillä	5,09	5,35
Aion jäädä Suomeen opintojeni jälkeen (kv-opiskelijat)	5,87	5,88
Suomen kielen opetus on riittävää	4,48	5,58

Opiskelijoiden yhteisöllisyyden tukeminen on tärkeä osa sosiaalista vastuuta. Yhteisöllisyyden tunne edistää sekä opiskelijoiden hyvinvointia että opintojen etenemistä. Siksi uuden opiskelijan palautteessa seurataan myös ryhmäytymisen onnistumista opintojen alkuvaiheessa.

Syksyllä aloittaneet 2023–2025

Keväällä aloittaneet 2023–2025

Kuvio 3. Kuten aiempina vuosina, suurin osa uusista opiskelijoista arvioi omaan ryhmään tutustumiseen varatun ajan sopivaksi. Syksyllä opintonsa aloittaneilla ryhmäytyminen on toiminut paremmin kuin keväällä aloittaneilla.

Vaikuttamismahdollisuudet

TAMKissa henkilöstö voi monin eri tavoin osallistua toiminnan kehittämiseen ja vaikuttaa päätöksentekoon. Osallistamisen keskiössä on avoin vuorovaikutus ja säännöllinen tiedonkulku kaikilla organisaation tasoilla. Yhteistoimintamalli takaa, että henkilöstölle annetaan ajantasaista tietoa korkeakoulun suunnitelmista ja muutoksista, ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon. Henkilöstön osallistaminen toteutuu muun muassa työryhmätyöskentelyn, tiimikokousten, keskusteluiden, työpajojen ja virtuaalisten alustojen kautta. Myös johdon kanssa järjestetään koko henkilöstölle avoimia keskustelutilaisuuksia.

Opiskelijoilla on tärkeä rooli koulutuksen ja korkeakouluyhteisön kehittämisessä. Kaikki opiskelijat voivat antaa palautetta opetuksesta ja palveluista, ja saatu palaute käydään säännöllisesti läpi keskustellen opiskelijoiden kanssa. Koulutuksen palautejärjestelmän tarkempi kuvaus on saatavilla intrassa. Lisäksi Tamkon (opiskelijakunta) ja TAMKin ylimmän johdon edustajat tapaavat toisiaan säännöllisesti. Opiskelijoilla on myös edustus keskeisissä työryhmissä, mitä kautta heillä on mahdollisuus vaikuttaa korkeakoulun päätöksentekoon ja kehittämiseen. Opiskelijoiden edustukset työryhmissä ovat avoimesti nähtävillä Tamkon sivuilla.

Mikäli opiskelijat huomaavat toiminnassa epäkohtia, heillä on käytössään erilaisia ilmoitus- ja valitusmenettelyjä, kuten

- Huolesta, häirinnästä tai epäasiallisesta käyttäytymisestä ilmoittaminen ja häirintäyhdyshenkilötoiminta
- Turvallisuusilmoitus
- Kehitä ja kiitä -kanava
- Kannanotto opetuksen puutteista

Koulutuksen kädenjälki

Kestävä tulevaisuus on yksi TAMKin pedagoginen periaate ja opetussuunnitelmatyön lähtökohta. Periaate on ollut mukana kaikkien syksyllä 2024 käyttöön otettujen opetussuunnitelmien laadinnassa. Tavoitteena on sisällyttää kestävän tulevaisuuden rakentamisen näkökulma kaikille koulutusaloille ja varmistaa, että opiskelijat pystyvät toimimaan kestävyyttä ja vastuullisuutta edistävinä ammattilaisina sisältäen ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun ja taloudellisen vastuun näkökulmat sekä tulevaisuusorientaation. TAMKin tutkinto-ohjelmiin on toteutettu kestävyysjäsennys, jonka hakijat ja opiskelijat voivat nähdä.

TAMKissa on tarjolla kokonaisia tutkinto-ohjelmia, joissa on kestävä ja vastuullinen toiminta on opetussuunnitelman ytimessä. Tällaisia ovat esimerkiksi Environmental Engineering, Palveluliiketoiminta ja Metsätalous. Ylemmistä ammattikorkeakoulututkinnoista Energiamurroksen johtamisen ja Monitavoitteisen metsänhoidon YAMK-ohjelmat sekä Risk Management and Circular Economy -maisteriohjelma painottuvat vihreän siirtymän edistämiseen. Vuoden 2025 aikana tehtiin kehittämistyötä kolmeen uuteen kestävyysteemaiseen maisteriohjelmaan (Sustainable Packaging, Sustainability Management, Turvallisuusjohtaminen). Kaikkiaan TAMKissa on reilut 50 tutkinto-ohjelmaa.

Opiskelijoiden kestävyys- ja vastuullisuusymmärryksen kehittymistä opintojen aikana kartoitetaan valmistumisvaiheen palautteen kautta. Väittämään ”Opinnot ovat vahvistaneet ymmärrystä kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksissä”, AMK-tutkinto-opiskelijat antoivat keskiarvoksi 5,43 (vuonna 2024 5,24) ja YAMK-opiskelijat 5,52 asteikolla 1–7. Taulukko 7 esittää tulokset yksiköittäin.

Taulukko 7. Tutkinto-opiskelijoiden kokemus kestävän kehityksen osaamisen kehittymisestä ja motivaatiosta edistää kestävää kehitystä työelämässä.

Kestävän kehitys. Keskiarvot yksiköittäin			
	Kestävän kehityksen osaamiseni omalla alallani on lisääntynyt opintojeni aikana	Opintoni ovat lisänneet motivaatiotani edistää kestävää kehitystä työelämässä	Yhteensä
Liiketalous ja Media	5,33	5,32	5,32
Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri	4,18	4,29	4,24
Rakennettu ympäristö ja biotalous	5,67	5,69	5,68
Sosiaali- ja terveysala	5,22	5,29	5,26
Teollisuusteknologia	5,03	5,06	5,04
Yhteensä	5,28	5,31	5,29

TAMKissa vuonna 2025 tehdyistä AMK-opinnäytetöistä 29,7 % ja 51,9 % YAMK-opinnäytetöistä käsitteli kestävyys- tai vastuullisuusasioita, kun mittarina käytetään termin ”responsibility” mainitsemista otsikossa tai tiivistelmässä. Vuonna 2024 vastaavat luvut olivat 27,0 % ja 45,7 %, joten aihepiiri on yleistymässä opinnäytetöiden teemoissa. Sanalle ”sustainability” vastaavat prosenttiosuudet ovat 17,6 % ja 39,7 % (vuona 2024 14,1 % ja 34,8 %). Pelkät asiasanat eivät kuitenkaan kerro, miten syvällisesti tai muutosorientoituneesti opinnäytetyöt käsittelevät kestävyysasioita.

Vuoden 2025 TAMKin pedagogiseen kehittämisohjelmaan lisättiin Kestävän tulevaisuus korkeakoulussa -osaamismerkit, jotka pohjautuvat TAMKin koordinoimassa EduSTA – Sustainable Future Educators -hankkeessa kehiteltyihin osaamismerkkeihin. Vuoden 2025 aikana viisi henkilökunnan jäsentä suoritti ”Kestävä tulevaisuus korkeakoulussa” -koontimerkin. Lisäksi suoritettiin yksittäisiä osaamismerkkejä.

TKI-toiminnan kädenjälki

Kestävä TKI-toiminta TAMKissa tarkoittaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden huomioimista ja edistämistä TKI-toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä niiden korostamista vaikuttavuuden tavoitteissa ja arvioinnissa. Kestävä TKI-toiminta on osa tavoitteellista vastuullisuustoimintaa, jota ohjaa mm. TAMKin strategia.

Ulkoisella rahoituksella toteutettavien TKI-hankkeiden suunnittelun lähtökohtana on aito tarve ja vaikuttavuustavoite. TKI-hankkeiden kestävyyden arvioinnin työkaluna käytetään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita sekä hankevalmistelun tukena että toteutuksen arvioinnissa. Jo hankkeiden ideointi- ja hakuvaiheessa TAMK RDI Ideaportfolion hankeidealomakkeelle kirjataan, mitä YK:n kestävän kehityksen tavoitetta hanke erityisesti edistää. Lomakkeelle myös kuvataan perustelut ko. kestävän kehityksen tavoitteen valinnalle. Myös rahoittajat edellyttävät hankesuunnitelmissa kestävän kehityksen tavoitteiden kuvaamista. Osana TAMKin RDI hankeportfolion kehittämistyötä vahvistettiin kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen seurantaa osana hankkeen väli- ja loppuarviointia. Tavoitteena on monipuolistaa hankkeiden luokittelumahdollisuuksia ja siten edesauttaa kartoittamaan hankekannan kestävyyttä ja vastuullisuutta edistäviä sisältöjä.

Vuonna 2025 ulkoisen rahoituksen TKI-projekteja oli yhteensä 133 kpl, ja keskimäärin yhdessä projektissa oli valittu 2,3 kestävän kehityksen tavoitetta. Vuonna 2025 rahoitetuissa hankkeissa Ihmisarvoinen työ ja talouskasvu ja Hyvä koulutus ovat yleisimmin edistettävät kestävän kehityksen tavoitteet. Hankkeet edistävät kuitenkin kestävää kehitystä monipuolisesti (Kuvio 6).

Moni TAMKin TKI-hanke edisti opettajien ja opiskelijoiden kestävyysosaamista, esimerkiksi EduSTA ja Personal Green Skills in Higher Education. Muun muassa Kiertotaloussuunnittelu osaksi korjausrakennushankkeita edisti kulutus- ja tuotantotapojen kestävyyttä. Monissa hankkeissa tehtiin työtä myös terveyden, hyvinvoinnin ja tasa-arvon eteen – näistä esimerkkeinä Kaikki nuoret osallisia tulevaisuuteen, Monikulttuurisen ohjauksen polut ja Romako korkeakoulutukseen.

Vuoden 2025 aikana TAMKin TKI-toiminnalle valittiin viisi strategista vahvuusaluetta: arvonluonti ja luova talous, kestävä ja älykäs teollisuus, kestävän rakentamisen teknologiat ja biotalous, terveys ja hyvinvoiva yhteiskunta sekä uudistuva pedagogiikka ja koulutus. Kaikki nämä hakevat vastauksia kestävyyshaasteisiin. Vahvuusalueiden alle alettiin muodostaa tutkimusryhmiä vuoden 2025 aikana. Tällainen toiminnan organisointi auttaa jäsentämään TKI-toiminnan vaikuttavuutta yksittäisiä hankkeita yleisemmällä tasolla.

Kuvio 6. YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden huomiointi käynnissä olevissa TKI-hankkeissa.

Yhteenveto ja kehittämistarpeet

Vastuullisuuden johtaminen (Governance)

Tampereen ammattikorkeakoulussa on sitouduttu kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistämiseen. Toimintaa ohjaa kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä. Vuonna 2025 kestävyys- ja vastuullisuustyötä jalkautettiin entistä tiiviimmin osaamisyksiköihin TASO-tavoitteiden sekä kestävyys- ja vastuullisuusryhmän yhteyshenkilöiden avulla. Lisäksi päätettiin päivittää yliopiston kanssa yhdessä laadittu kestävän kehityksen tiekartta. Päivitys valmistuu alkusyksystä 2026.

Kehittämisehdotukset:

- Kestävän kehityksen tiekartan päivitys toimii uutena strategisena linjauksena. Tarvitaan tiekartasta viestimistä ja sen jalkauttamista osaksi tavoitteenasettelua.
- Kaksoisolennaisuusanalyysin tekeminen esimerkiksi YAMK-opinnäytetyönä. Tämä lisäisi ymmärrystä TAMKin olennaisimmista vaikutuksista, jolloin myös raportointia voitaisiin suunnata niihin.
- Henkilöstön ja opiskelijoiden osallistumista voitaisiin vahvistaa palkitsemalla vuosittain kestävyyteen ja vastuullisuuteen liittyviä tekoja. Samalla saataisiin tietoa TAMK-yhteisössä tehdystä omaehtoisesta kestävyyden ja vastuullisuuden kehittämisestä.

Hiilineutraalius ja ympäristövastuu (Environment)

Hiilineutraaliuden saavuttaminen: TAMKin tavoitteena on saavuttaa hiilineutraali kampus vuoteen 2030 mennessä Arenen kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu -ohjelman mukaisesti. TAMKissa on toteutettu tavoitetta tukevia investointeja ja prosessien kehittämistä pitkäjänteisesti ja niitä jatketaan. Korkeakoulujen hiilineutraaliustavoite on muotoiltu uudelleen osana Arenen Kestävyysohjelman uudistamista keväällä 2026. TAMKin tavoitteet ja prioriteetit muotoillaan ohjelman mukaisiksi osana kestävän kehityksen tiekartan päivitystä.

Jätteiden hallinta ja kierrätys: Jätteiden lajittelun ja kierrätyksen parantaminen on jatkuva haaste. Vuoden 2024 aikana jätteiden kokonaismäärä kasvoi, mikä johtui osittain rakennus- ja muutostöistä.

Luonnon monimuotoisuus: Monimuotoisuusvaikutusten selvittäminen ja vähentäminen on uusi nouseva trendi. Seurataan ammattikorkeakoulujen kehitystä ja hyödynnetään TAUn kokemuksia monimuotoisuusvaikutusten arvioinnista.

Sosiaalinen Vastuu (Social)

TAMKissa on tehty selkeitä sosiaaliseen vastuuseen liittyviä linjauksia, joihin kuuluu esimerkiksi syrjimättömyyteen, saavutettavuuteen ja turvalliseen tilaan liittyvien periaatteiden ja käytäntöjen laatiminen.

Kestävän kehityksen tiekartan uudistamisessa yhteisöllisyyden vahvistaminen tilojen ja toimintojen kautta nousi esille. On myös tärkeää seurata toimenpiteiden vaikuttavuutta kehittää toimintatapoja yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.

Koulutuksen ja TKI-toiminnan kädenjälki (Handprint)

Kestävän tulevaisuuden rakentajien kouluttaminen: opiskelijapalautteet, AVOP-kyselyn tulokset ja kestävyysteemaan liittyvien opinnäytetöiden määrän seuranta tarjoavat työkaluja opiskelijoiden osaamisen ja motivaation kehittymiseen. Jatkossa on tärkeää käyttää näistä välineistä saatavaa tietoa paremmin kehittämisessä.

Kehittämisehdotukset:

- Analysoidaan tarkemmin (osaamisyksikkötasolla) kestävyysosaamisen kehittymiseen liittyvää palautetta ja kehitetään opintotarjontaa ja -pedagogiikkaa sen perusteella.
- Luodaan alusta TAMKiin liittyville kestävyys- ja vastuullisuusteemaisille opinnäytetyöaiheille.
- Lisätään kestävän kehityksen edistäminen osaksi opinnäytetöiden arviointikriteereitä.

TKI-toiminnan vaikuttavuus: TKI-työssä edistetään kestävyyttä monipuolisesti. Tiedon saaminen on kuitenkin työlästä. Toisaalta TKI-hankkeiden ideointi- ja hallinnointialusta (salkunhallinnan kokonaisuus) mahdollistaa seurannan.

Kehittämisehdotukset:

- TKI-hankkeiden salkunhallinnan mahdollisuuksien hyödyntäminen kestävyysvaikutusten seurannassa. Tämä vaatii myös projektipäälliköiden ja kouluttamista ja sitouttamista, jotta seuranta ja arviointi on jatkuvaa.

Yhteistyö ja sidosryhmät

Sidosryhmien sitouttaminen: Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa, kuten Tampereen yliopiston, Tampereen kaupungin ja opiskelijakunta Tamkon kanssa, on tärkeää kestävyyspyrkimysten onnistumiseksi. Sidosryhmien näkemykset ja palaute on otettava järjestelmällisesti huomioon toiminnan suunnittelussa.

Kansainvälinen yhteistyö: On tärkeää varmistaa, että kansainväliset partnerit ovat sitoutuneita kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen.